

Sün Evrard

bezoekersgids • NL

SMILING

BOOKS

30.05. → 24.10.21

Sün Evrard *Swinging books*

Bezoekersgids

Colloquia n° 49

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met Bibliotheca Wittockiana (Museum van de Boekkunsten en de Boekband) en ARA Belgica (Vrienden van de Boekbindkunst).

Sinds lang wisselen vaste en tijdelijke tentoonstellingen in het Erasmushuis en het Begijnhof elkaar af, waarbij traditie en moderniteit steeds nauw met elkaar verweven zijn. Naast de installaties van hedendaagse kunstenaars in de Filosofische tuin vormen de talrijke Erasmiaanse uitgaven met boekbanden gaande van de 16de tot de 21ste eeuw die het Erasmushuis in bezit heeft, een subtiele knipoog naar deze moderniteit. Anderzijds getuigen de boekbanden van de evolutie en vindingrijkheid ivm de verschillende bindtechnieken.

Als boekbindkunstenaar past Sün Evrard met haar restauratiewerk en creatie van nieuwe banden om deze boeken, perfect in de lijn van de in het Erasmushuis ondergebrachte collecties door er haar persoonlijke, originele en innoverende stijl aan toe te voegen en dit geldt ook met name voor haar hangende boekbanden, de *Swinging Books*.

Zahava SEEWALD

Directrice van de Gemeentelijke musea van Anderlecht

Bij wijze van preambule...

Een van de grootste privileges van mijn functie als bibliothecaresse-documentaliste in de Erasmushuis & Begijnhof- musea is om in verband met het oude boek niet alleen in contact te komen met onderzoekers en studenten, maar ook met enthousiaste amateurs en vooral vakmensen. Zo had ik het genoeg kennis te maken met Sün Evrard die al enkele jaren instaat voor het binden van uitgaven van Erasmus uit onze collecties en die door de jaren heen en door intensief gebruik aan slijtage onderhevig zijn.

Sün betrok me spontaan bij haar werk, waarbij ze me de structuren van het boek en enkele bindtechnieken uitlegde, me haar vondsten verklapte en me bijzondere materialen toonde die ze gebruikte. En ik, als boekenliefhebster (vooral van mooie boeken), raakte hier zodanig meteen van in de ban - hoewel ik al enigszins overtuigd was van het belang om de boekbanden van het Erasmushuis tot hun recht te laten komen en niet alleen maar de bewonderenswaardige teksten die ze beschermen – dat ik zin kreeg om deze tentoonstelling meehelpen samen te stellen. Een tentoonstelling, waar de kostbare en originele creaties van Sün Evrard de zalen van ons museum vullen, waar men banden ontdekt die vliegen als vogels en waar de speelse *Swinging Books* poëzie uitstralen. Want, met uitzondering van deze Gids, worden hier de boeken bekeken, voordat ze worden gelezen.

Sophie CORNET

Bibliothecaresse-documentaliste van de Gemeentelijke musea

P.S.: Geen enkel werk werd tijdens deze tentoonstelling slecht behandeld.

Over de tentoonstelling

Als boekbindkunstenaar heeft Sün Evrard een internationale carrière achter zich. Zo heeft ze gewerkt voor gerenommeerde instellingen, zoals (onder andere) de BNF (Bibliothèque Nationale de France), de Bibliothèque Mazarine (Parijs), de Washington University Library of nog het Erasmushuis. Zij heeft er altijd naar gestreefd om niet alleen haar creativiteit in dienst te stellen van de conservering van de boeken die haar werden toevertrouwd om te binden, maar ook om haar vakmanschap te verfijnen aan de hand van nieuwe ontdekkingen en ontmoetingen, steeds zoekend naar de mogelijkheden om echt te leven met de boekbanden, door ze aan het plafond op te hangen.

Dit dubbele aspect van haar werk – enerzijds conserveringsbindingen voor oude boeken en anderzijds boekbanden als kunstobject – komt tot uiting op deze tentoonstelling, waar we, naast de gewoonlijk overvolle toontafels en vitrines, de boeken nu eens door de ruimte laten ‘vliegen’ – *Swinging Books* –, waardoor er als het ware een poëtische dialoog ontstaat tussen het verleden en het heden.

Even in het kort iets meer over Sün Evrard

Sün (‘egel’ in het Hongaars) Evrard werd in 1946 geboren in Hongarije en wordt in 1971 Française door haar huwelijk met Marc Evrard. Op advies van haar man, een fervent boekenliefhebber, volgt ze vanaf 1972 een studie Boekbinden/Vergulden en Decoratie van boekbanden aan de ‘École de l’Union Centrale des Arts Décoratifs’ (Parijs). Ze doceerde er in 1977 en vervolgens tussen 1978 en 2002 in het ‘Atelier des Arts Appliqués du Vésinet’.

Tevens organiseert ze regelmatig stages en voordrachten in het buitenland. Haar onderzoek betreffende structuren en decoratietechnieken worden dikwijls gepubliceerd in vakbladen, met onder andere een vaste rubriek in *Arts et métiers du Livre*. Sün Evrards’ werk maakte al eerder deel uit van tentoonstellingen in de ‘Bibliothèque historique de la Ville de Paris’ (1995) en in de Mediatheek van Cahors (2011)

Haar werkproces

Alvorens een boek te binden, stelt de kunstenaar zich vragen over het boek zelf. Of het nu gaat om een oud of een modern boek, het procédé blijft hetzelfde, aangezien de (eventuele) reparaties, de structuur van de band, het materiaal en de decoratie aangepast moeten worden afhankelijk van de wensen van de opdrachtgever, van de inhoud en van de bestemming van het werk: «*het is te vergelijken met het werk van een architect*», zo zegt ze. Het gaat om een creatie onderworpen aan externe vereisten – in dit geval: formaat, staat, periode, zeldzaamheid, afbeeldingen, budget, enz...

Na dit alles aan alle kanten overwogen te hebben, begint het ontwerpen van een adequate band - tegelijkertijd fraai en omkeerbaar (dus bestemd voor conservering, zonder nog verdere slijtage te veroorzaken en met gebruik van niet-invasieve lijmen en materialen), zodanig dat het boek door de lezer volledig opengeslagen kan worden - stilaan in Süns geest te rijpen. Voor sommige zeer oude en waardevolle boeken kan de kunstenaar tevens een boekenstandaard of doos ontwerpen.

Technieken en materialen

De banden van boekbindkunstenaar Sün Evrard zijn altijd originele creaties en nooit imitaties waar ze een hekel aan heeft, omdat die anders «*precies op dezelfde manier de gebreken van de vroegere structuren reproduceren*». Dit neemt niet weg dat ze zich laat inspireren door beproefde oude - soms zelfs voorouderlijke - technieken, zoals die van de soepele Koptische binding (400 v. Chr.) of technieken die werden toegepast in het Verre Oosten. Ze gaat uit van een aantal basisbeginselen, zoals bv. de archiefbinding (haar favoriete binding), waarbij een binding op ribben (op ribben genaaid) de katernen bijeenhoudt, terwijl een andere binding ze aan het omslag hecht of nog een ander soort binding op houten stokjes, waarbij de verhoogde rug een plooi vormt rond een (hol) schutblad. Sün herinterpreteert, onderzoekt, vernieuwt en versterkt alnaargelang het schutblad met een houten stokje of vervangt de klem van de katernen op het omslag door gouddraad (binding, waarbij ze van gouddraad 'nietjes' maakt, wat zeer representatief is voor haar werk). Anderzijds past ze bij het binden van moderne boeken - op de rug gelijmd en niet genaaid - de Japanse bindwijze met elastisch naaigaren toe.

Tevens experimenteert ze met materialen die worden gebruikt voor boekbanden. Behalve diverse soorten leer (kalf, zwijn, buffel, krokodil, kangoeroe...) maakt Sün ook gebruik van brozer materiaal, zoals papier op basis van bladeren of nog het bijzondere steenfineer (0,3 mm steen, gedoubleerd met katoenvezels voor de soepelheid). Ook realiseert ze vaak collages («*mijn favoriete uitdrukkingmiddel*») met gekleurde elementen om de sfeer van het ingebonden boek weer te geven («*de emotie die de tekst in mij oproept vormt de band met de door mij gekozen kleuren en het samenvoegen van diverse materialen*»), waarbij ze duidelijk de voorkeur geeft aan eenvoudige vormen en proporties in plaats van een overdadige decoratie.

Parcours

Iedere band is gedateerd en dikwijls verschilt de datum van uitgave.

Rederijderskamer

— Vitrine 1

Volumen geïnspireerd op de oude papyrusrollen.

Het boek, vervaardigd van bananenpapier, bestaat uit op ribben genaaide katernen waarbij de bladen zodanig werden gesneden dat ze een rol vormen; daaraan gehecht een perkamenten omslag met een tweede naaisel; het handgeschreven gedicht van Jean Lissarrague bevindt zich op de binnenzijde van de omslag.

Jean Lissarrague, Sün Evrad, *Paroles pour les yeux*, Kunstenaarsboek, 2011. Coll. Sün en Marc Evrad.

Een boekband uit de 16de eeuw

Band op houten plat, rug in varkensleer, op de kneep genaaid, sluitklampen op de platten, gedateerd 1531.

Desiderius Erasmus, *Opus epistolarum*, Bazel, Hieronymus Froben, Johann Hervagen & Nikolaus Bischoff, 1529. Coll. MEH E 558.

Werkkamer

Deze vijf perkamenten rollen, opgehangen aan veren, staan symbool voor de moeilijkheid voor een deel van de jongere generatie om toegang te krijgen tot lectuur. Want om deze gedichten te lezen, moet je immers een inspanning doen: je moet de rol eerst voorzichtig naar beneden trekken, hem dan horizontaal uitrollen en dit tijdens het lezen blijven volhouden.

Op elke beschilderde perkamenten rol verwijst een handgeschreven gedicht van Jean Lissarrague hiernaar.

Jean Lissarrague, Sün Evrard, *Paroles en l'air*, Kunstenaarsboek, 2011. Coll. Sün en Marc Evrard.

Renaissancezaal

In de van 1 tot 5 genummerde vitrines worden werken uit de 15de en 16de eeuw getoond.

— Vitrine 1

1. Soepele band met nietjes van gouddraad. Collage in kalfsleer. 2005.
Desiderius Erasmus, *De duplici copia verborum ac rerum commentarii*, Parijs, Robert Estienne, 1536, in-8°. Coll. MEH E 680.
2. Soepele band in varkensleer, met nietjes van gouddraad en versierd met gekleurde cirkels en stippen. 2008.
Desiderius Erasmus, *De ratione studii*, Straatsburg, Matthias Schürer, 1514, in-4°. Coll. MEH E 133.

— Vitrine 2

3. Soepele band in gepatineerd kangoeroeleer, met nietjes van gouddraad. Decor met vergulde en grijze stippelijntjes. 2002.
Desiderius Erasmus, [*Adagium 2201* :] *Sileni Alcibiades*, Bazel, Johann Froben, 1517, in-4°. Coll. MEH E 317.
4. Soepele band in gepatineerd kangoeroeleer, met nietjes van gouddraad. Decor met vergulde en grijze stippelijntjes. 2002.
Desiderius Erasmus, [*Adagium 3001* :] *Dulce bellum inexpertis*, Bazel, Johann Froben, 1517, in-4°. Coll. MEH E 56.
5. Soepele band in varkensleer, met nietjes van gouddraad en versierd met stippelijntjes, waarvan drie zilvergrijskleurig. 2005.
Desiderius Erasmus, *Brevissima maximeque compendiaria conficiendarum epistolarum formula*, Parijs, Pierre Gromors, 1524, in-8°. Coll. MEH E 1177.

6. Soepele band in verguld geitenleer, met nietjes van gouddraad. Lijnen bestaande uit vierkantjes, ingedrukt met rolletje. 2005.

Desiderius Erasmus, *Brevissima maximeque compendiarum conficiendarum epistolarum formula*, Landshut, Johann Weissenburger, 1521, in-4°. Coll. MEH E 1072.

— Vitrine 3

7. Band met zichtbare binding, op ribben genaaid, platten in varkensleer, met stippeltjes, blindgestempeld, rug in geitenleer, platten in kalfsleer gehecht aan naailinten door middel van klemmen in messing en koper. 1999. Het *Narrenschip* - succesboek in de 16de eeuw - inspireerde talrijke kunstenaars, onder wie ook Erasmus voor zijn *Lof der Zotheid*.

Sebastian Brant, *Stultifera navis*, Bazel, Johann Bergmann von Olpe, 1497, in-4°. Coll. MEH E 1446.

8. Soepele band in papier, met nietjes van gouddraad en versierd door Carmencho Arregui. 2005.

Desiderius Erasmus, *Querela Pacis*, Straatsburg, Johann Knobloch, 1523, in-8°. Coll. MEH E 1121.

9. Soepele band met nietjes van gouddraad op notenhout, gelamelleerd volgens de techniek van Alain Taral. 2004.

Sanctus Algerus [Algerus Leodiensis/Alger van Luik], *De veritate corporis et sanguinis Dominici in Eucharistia*, Mayence, Ivo Schöffler, 1551, in-4°. Coll. MEH E 1215.

10. Omslag in vlap papier, versierd door Carmencho Arregui, toegevoegd aan het oorspronkelijke naaisel. 2005.

Desiderius Erasmus, *Paraclesis*, Parijs, Robert Estienne, 1529, in-8°. Coll. MEH E 1060.

— Vitrine 4

11. Soepele band in papier, versierd door Carmencho Arregui. 2005.

Desiderius Erasmus, *Paraphrasis in tertium psalmum*, Straatsburg, Johann Knobloch, 1524, in-8°. Coll. MEH E 846.

12. Soepele band in papier, versierd door Sün. 2009.

Desiderius Erasmus, *Liber de sarcienda Ecclesiae concordia*, Leipzig, Nickel Schmidt, 1533, in-8°. Coll. MEH E 741.

13. Soepele band met nietjes van gouddraad. Collage van verschillende soorten leder met steken van zijdegaren. 2011.

Desiderius Erasmus, *Liber de sarcienda Ecclesiae concordia*, Bazel, Hieronymus Froben & Nikolaus Bischoff, 1533, in-8°. Coll. MEH E 1447.

— Vitrine 5

14. Soepele band in steenfineer, met nietjes van gouddraad. Decor met streepjes gedeeltelijk onderbroken door een rode lijn. 2015.

Desiderius Erasmus, *Chrysostomi de orando Deum libri duo*, Antwerpen, Michaël Hillen, 1525, in-8°. Coll. MEH E 790.

15. Soepele band in beschilderd kalfsleer, met nietjes van gouddraad. Decor van gekleurde lijnen en cirkels. 2011.

Desiderius Erasmus, *Prologus in supputationem calumniarum Natalis Bedae [...]*, Bazel, Johann Froben, 1526, in-8°. Coll. MEH E 1221.

16. Soepele band in steenfineer, met nietjes van gouddraad. Onder de uitsparingen van de omslag: gekreukt bladgoud en vermeil. Golvende montagelijm met stipjes.

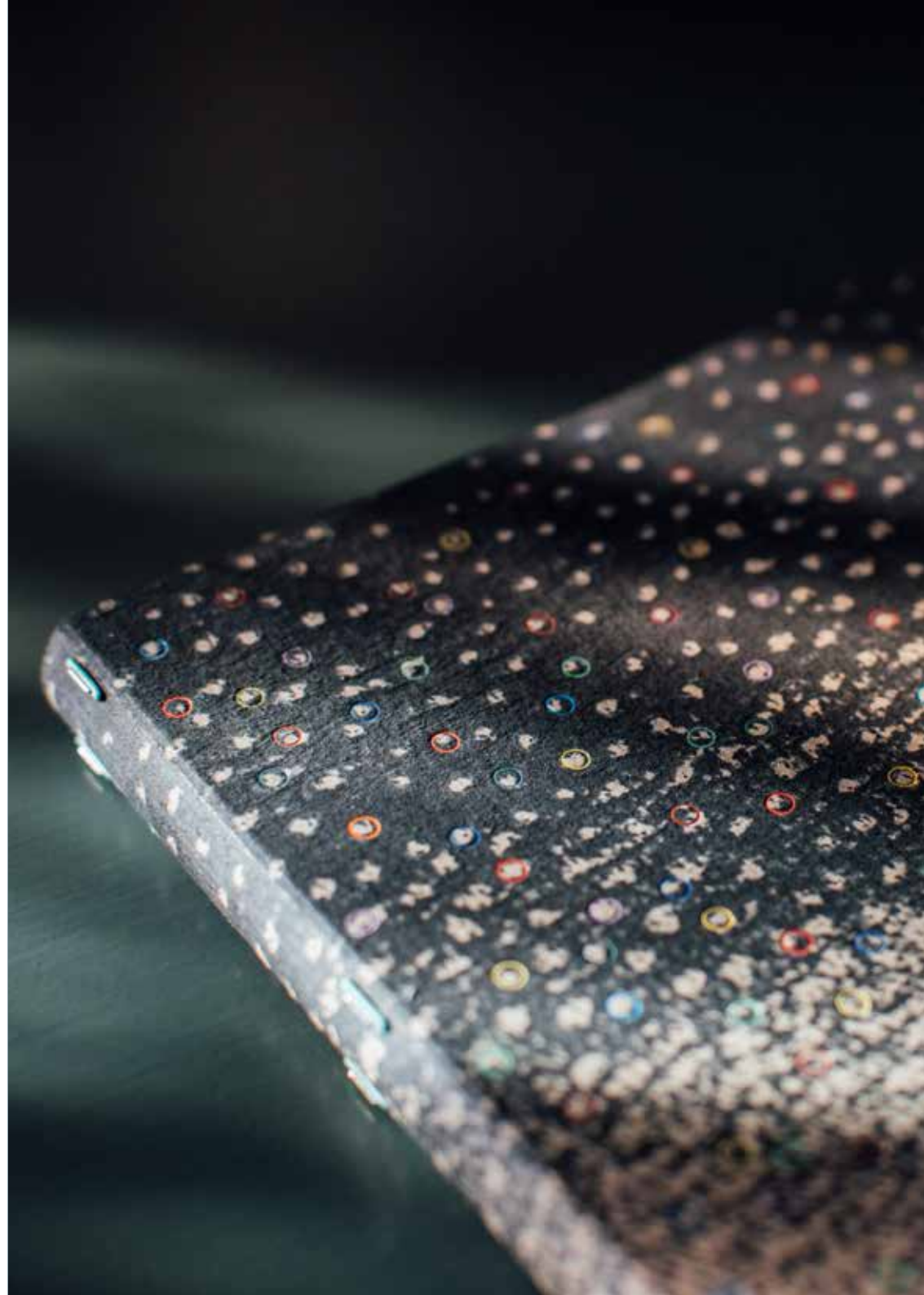
Ulrichus von Hutten, *Expostulatio*, Straatsburg, Johann Schott, 1523, in-4°. Coll. MEH E 1112.

— Opgehangen banden

17. Soepele band in perkament, gekleurd in twee tinten geel. 1995.
Marie-Hélène Clément, *Première rencontre avec le soleil*, [Parijs], HC, 1992. Coll. Sün en Marc Evrard.
18. Soepele band in gevlekt kalfsleer, schutblad in blauw paardenleer. 1998.
Gisèle Prassinós, *La vie la voix*, Parijs, Flammarion, 1971. Coll. Sün en Marc Evrard.
19. Soepele band in paars varkensleer, schutblad in geel kalfsleer. 1997.
Gisèle Prassinós, *Le grand repas*, Parijs, Grasset, 1966. Coll. Sün en Marc Evrard.

— Bovenvitrine

20. Boek in accordeonstructuur, samengesteld uit vierkanten in papier en rhodoïd, verbonden door zijden draden. De twee platten bekleed met rood kalfsleer en beschilderd met zwartkleurig wortelpatroon, sluiten het boek. Doosje in gegolfd karton met lint en klemmetje. 2009.
Sün Evrard, *J'apprends le chinois*. Kunstenaarsboek, 2009. Coll. Sün en Marc Evrard.
21. Geheel van tien banden in ivoorkleurig kalfsleer, waarbij veertig verschillende kleuren werden gebruikt voor de ruggen en de rugtitelschilden. 1986.
Collectif, (sous la dir. de) Stols, *Les livrets du Bibliophile*, Maastricht, P. Aveline, 1926. Coll. Sün en Marc Evrard.
22. Miniaturband in geitenleer. De linten zijn bevestigd aan nietjes van gouddraad.
Jean Lissarrague, *Coplas*, Handschrift, 2017. Coll. Sün en Marc Evrard.
23. Vijf soepele banden, opgehangen in een houten doos. In buffelleer van verschillend kleurenskala, met mozaïeken met onregelmatige randen, beschilderd met airbrush. 2000.
Louis Dire : *En quelques lieux, donnés, perdus, partagés*, Parijs, Ecart, 1995. Coll. Jean Lissarrague.

Frescozaal

— Vitrine 1

1. Soepele band in varkensleer, met nietjes van gouddraad en gekleurd door wrijving met oker van Roussillon. 2001.
Callixte Cocylima, Petite Anthologie de l'ocre, Saint-Rémy-de-Provence, Équinoxe, 1999. Coll. Sün en Marc Evrard.
2. Soepele band in buffelleer, met nietjes van gouddraad, platten in steenfineer, versierd met stippen en lijnen in blauw- en zilverkleurige film.
Yves Peyré, Venise réfléchie, Montpellier, Éd. du Limon, 1988. Coll. Sün en Marc Evrard.
3. Soepele band in gepreegd kalfsleer, met nietjes van gouddraad, beschilderd en versierd met diamantjes. 2006.
Monsieur Isoard, Du sucre indigène [...], Parijs, Impr. De Dondey-Dupré, 1833. Coll. Sün en Marc Evrard.
4. Band in mozaïek, in veelkleurig kalfsleer, geschuurd en gelijmd op een ondergrond van Australisch papier (kangaroo grass). 1987.
John Crombie, Sheila Bourne, The Colour Schemers, Parijs, Kickshaws, 1982. Coll. Sün en Marc Evrard.

— Bovenvitrine 2

5. Soepele band in beschilderd kalfsleer, met nietjes van gouddraad en versierd met gepreegde vierkanten in kleur. 2006.
Mathieu de Dombasle, Du sucre indigène [...], Parijs, Libr. Mme Huzard, 1836. Coll. Sün en Marc Evrard.

6. Soepele band met nietjes van gouddraad; een basis in buffelleer – nog slechts zichtbaar op de rug – met als platten, over de goot gevouwen en gekleefde bladen van steenfineer; netwerk van puntjes, streepjes en gaatjes. 2020.
Louis Dire, *À quoi renoncer*, Parijs, Écart, 2014. Coll. Sün en Marc Evrard.
7. Soepele band in steenfineer, met nietjes van gouddraad en versierd met enkele geperforeerde lijnen. 2016.
Louis Dire, *À quoi renoncer*, Parijs, Écart, 2014. Coll. Sün en Marc Evrard.
8. Soepele band met nietjes van gouddraad; een basis in buffelleer – nog slechts zichtbaar op de rug – met als platten, over de goot gevouwen en gekleefde bladen van steenfineer; decor van stippelijntjes. 2020.
Louis Dire, *À quoi renoncer*, Parijs, Écart, 2014. Coll. Sün en Marc Evrard.
9. Band met gekruiste structuurbinding, in kalfs- en geitenleer; inleg van zilverkleurige rondjes. 1999.
Georges Duhamel, *La Belle Étoile*, Parijs, À l'Enseigne de la Porte étroite, 1925. Coll. Sün en Marc Evrard.

— Vitrine 3

10. Soepele omslag, meerlaags, in buffelleer en in verschillende kleuren. 1995.
Patricia Castex-Menier, *Claire-voies*, Parijs, Impr. d'Alsace-Lozère, 1990. Coll. Sün en Marc Evrard

— Vitrine 4

11. Collage in lamsleer, beschilderd met airbrush. 1995.
Vernon Sullivan [pseudoniem van Boris Vian], *J'irai cracher sur vos tombes*, Parijs, Éd. du Scorpion, 1946. Coll. Sün en Marc Evrard

12. Band met gekruiste structuurbinding, in rood kangoeroeleer en veelkleurige collage van verschillende leersoorten. 1997.
Lucien Denault [pseudoniem van Pierre-Lucien Martin], Germaine de Coster, *Foule*, Parijs, Blaizot, 1988. Coll. Sün en Marc Evrard.
13. Soepele band in kalfsleer, met nietjes van gouddraad en inleg van zijden draden. 2007.
Franck Pavloff, *Matin brun = Chair no asa*, Uitgave in het Japans, Tokyo, Ootsuki Schoten, 2003. Coll. Sün en Marc Evrard.
14. Soepele band in geitenleer, met nietjes van gouddraad en bedrukt met een netwerk van ruitjes. Vergulde en grijze stippen. 2009.
Charles Mortet, *Le format des livres*, Parijs, Libr. Honoré Champion, 1925. Coll. Sün en Marc Evrard.

— Vitrine 5

15. Gekleurd perkament en ingesneden op de platten, naaibanden in kalfsleer. 1998.
Jean-Pierre Andrevon, *Les chats d'Andrevon*, Pezilla-la-Rivière, Car rien n'a d'importance, 1991. Coll. Sün en Marc Evrard.
16. Soepele binding met nietjes van gouddraad, stroken in lams-, kalfs-, struisvogel-, varkens- en geitenleer; ovaalvormig houten stokje tussen de holle rug van het boek en de ronde rug van de band. 2004.
Marie de Saverny, *La femme chez elle et dans le monde*, Parijs, La Revue de la Mode, 1885. Coll. Sün en Marc Evrard.
17. Soepele band-omslag in buffelleer, versierd met een netwerk van veelkleurige zijden draden, gehecht aan een courante uitgeversband, intact gelaten door een naaisel met elastisch naaigaren; magneetsluiting aan de rand van de goot. 2009.
Albert Laszlo Barabasi, *Linked*, New York, Pinguin, 2003. Coll. Sébastien Lissarrague.

18. Band-omslag in geprepareerde en gekleurde sycomoorbladeren, vastgenaaid op een courante uitgeversband. 2000.
Philippe Delerm, *Les chemins nous inventent*, Parijs, Stock, 1988. Coll. Sün en Marc Evrard.

— Bovenvitrine 6

19. Soepele band in velijnpapier, met nietjes van gouddraad en gekleurd in verschillende tinten blauw; in volledig geopende positie (cirkelvormig) klikt de magneetsluiting aan de goot automatisch vast en zorgt ervoor dat het boek rechtop blijft staan. 2001.
Sün Evrard, *Histoire du canard bleu*, Kunstenaarsboek, 2001. Coll. Sün en Marc Evrard.
20. Soepele band in steenfneer, met een reeks stippellijntjes die de textuur van het steen schuins accentueert. 2013.
Frédéric Tristan, *Méduse*, Parijs, Balland, 1985. Coll. Sün en Marc Evrard.
21. Conserveringsband in handgeschept Hollands papier. De omslag, gelijmd op de binnenkant van het eerste blad van het aan het boek toegevoegde schutblad omgeeft het boek achterlangs, daarna toegevouwen aan de binnenkant van het laatste blad van het schutblad. Band gerealiseerd door Sophie Cornet volgens de instructies van Sün Evrard, in haar atelier. 2014.
Index librorum prohibitorum, Antwerpen, Christoffel Plantijn, 1570. Coll. MEH E 1392.
22. Soepele band in handgeschept papier, letters in kleur, houten latjes. 2009.
M. Lechien, *ImpreSSions d'aviaSSionS [sic]*; V.V.M., Fleurs, Bertrix, Éd. La Taupe, 2001. Coll. Sün en Marc Evrard.
23. Soepele band in kalfsleer, met nietjes van gouddraad en beschilderd met airbrush; de nietjes van gouddraad lopen door de stalen veren waaraan de band is opgehangen.
Michizo Tachihara, *Yumemitamonoha*, [s.l.], Atelier Issatsu-ya, 2007. Coll. Sün en Marc Evrard.

— Opgehangen banden

24. Band vervaardigd met verschillende katernen met spiraal, platten in beschilderd kalfsleer. Het boek bevat afbeeldingen en autobiografische teksten. 2009.
Sün Evrard, *MOI*, Kunstenaarsboek, [2009]. Coll. Sün en Marc Evrard.
25. Band-omslag in met egels bedrukt papier, genaaid op een courante uitgeversband. 2017.
Hugh Warwick, *Hedgehog*, Londen, Reaktion Books, 2014. Coll. Sün en Marc Evrard.
26. Soepele band in handgeschept papier (vlasvezels), versierd met lijnen in reliëf. 1997.
Alphonse de Lamartine, *Le tailleur de pierre de Saint-Point*, Parijs, Fume, Jouvét & Cie, 1873. Coll. Sün en Marc Evrard.
27. Soepele band in handgeschept papier (vlasvezels) met afdruk in drukinkt. 1997.
Alphonse Daudet, *L'Arlésienne*, Parijs, A. Lemerre, 5s.d.]. Coll. Sün en Marc Evrard.
28. Soepele band in geitenleer, groen-blauw beschilderd; de veelkleurige mozaïeken van het schutbladpapier zijn zichtbaar door de uitsparingen in de omslag. 1998.
Louis Dire, *En quelques lieux, donnés, perdus, partagés*, Parijs, Écart, 1995. Coll. Sün en Marc Evrard.
29. Soepele band in handgeschept papier (vlasvezels). Het buitenste lint is om een houten stokje gerold, zodat de band kan worden opgehangen en platliggend kan deze gemakkelijk worden opengeslagen. 1998.
Louis Dire, *En quelques lieux, donnés, perdus, partagés*, Parijs, Écart, 1995. Coll. Régine Lissarrague.
30. Soepele band in vlapapier versierd door Carmencho Arregui, genaaid op dubbele linten. Titel op de twee stokken aan de goot. 1995.
Louis Dire, *En quelques lieux, donnés, perdus, partagés*, Parijs, Écart, 1995. Coll. Sün en Marc Evrard..

31. Soepele band in varkensleer, met nietjes van gouddraad en versierd met gekleurde cirkels. 2004.
Fayçal Bagdanel, *Faces à faces*, Parijs, Impr. Alsace-Lozère, 2002. Coll. Sün en Marc Evrard.
32. Soepele band in kalfsleer, gekleurde lijnen op de franjes; twee nietjes van gouddraad bevestigd aan koperen ringen. 2009.
Laurent Grisel, *Chat !*, Montigny-sur-Loing, Benoît Jacques Books, 2004. Coll. Sün en Marc Evrard.
34. Soepele band in handgeschept papier. De leren reepjes, gebruikt voor het naaisel, zijn opgerold in de vorm van ringetjes voor het ophangen. 2010.
Eduardo Chillida, *Domande preguntas*, Milaan, Pesce d'oro, 1995. Coll. Sün en Marc Evrard.
35. Soepele band in kalfsleer, met nietjes van gouddraad en beschilderd met airbrush, versierd met fijne gekleurde lijntjes ('racinage' met lijm) - [N.v.d.Vert.: aparte techniek, waarbij met speciale soorten lijm, op het leer, craquelures worden verkregen, waarna er met inspuiting van vloeibare verf een wortelachtig patroon ontstaat]. 2010.
Hubert Rolland, *Réseaux*, Parijs, Capricorne, 2004. Coll. Sün en Marc Evrard.
36. Soepele band met een collage van verschillende lagen krokodillenleer, beschilderd en daarna gepolijst met agaathout. 2016.
Louis Dire, *En quelques lieux, donnés, perdus, partagés*, Parijs, Écart, 1995. Coll. Sün en Marc Evrard.
37. Soepele band in handgeschept Hollands papier; de initialen HM zijn afgedrukt in drukinkt met houten letters. 1999.
Henri Michaux, *Un barbare en Asie*, Parijs, Gallimard, 1967. Coll. Sün en Marc Evrard.
38. Soepele band-omslag in papier, versierd door Marianne Peter, gehecht aan het oorspronkelijke naaisel van het boek door middel van een ophangingssysteem gemaakt van parels en metalen spiralen. 2019.
Yves Peyré, Evelyne Toussaint, *Duchamp à la Bibliothèque Sainte-Genève*, Parijs, Éd. Du Regard, 2014. Coll. Sün en Marc Evrard.

39. Soepele band met nietjes van gouddraad, met daaraan perkamenten lusjes voor het ophangen. Het netwerk van gekleurd stro, gecreëerd door Claudie Hunzinger, werd ingelegd in een onderliggende laag papier. 2009
Réjane Peigny, *Le petit jardinier et son grand potager*, Brussel, Service général des Lettres et du Livre, 2006. Coll. Sün & Marc Evrard.
40. Band in steenfineer met ingelegd motief, met nietjes van gouddraad en dubbel schutblad in geperforeerd kalfsleer. 2019.
Pierre-Jean Foulon, *Le formulaire d'Outis*, Thuin, Éditions du Spantole, 2014. Coll. Sün & Marc Evrard.

Bibliotheek

Rol bestaande uit vier perkamenten vellen gemonteerd op een houten stokje; op elk uitrolbaar vel staat een handgeschreven gedicht van Jean Lissarrague. 2014.

Jean Lissarrague, Sün Evrard, *Pèlerinages incertains*, Kunstenaarsboek, [2014]. Coll. Sün Evrard & Jean Lissarrague

Boekbinden van Sün Evrard in bibliotheken

— Om oude boeken

Bibliothèque Nationale de France (BNF): 14de - 15de - 16de - 17de en 20ste eeuw
(Bibliotheek van 'Het Arsenal'): 16de en 20ste eeuw
Bibliothèque Historique de la Ville de Paris: 16de eeuw
Gemeentelijke Bibliotheek van Autun: 16de eeuw
Erasmushuis: 16de eeuw
Gemeentehuis van La Celle-les-Bordes: parochieregisters 16de - 17de eeuw
Nationale Bibliotheek van Hongarije (19de eeuw)

— Om boeken van de 20ste eeuw

Bibliothèque des Arts Décoratifs (1912/1913)
Bibliothèque Littéraire Jacques Doucet
Bibliothèque Sainte-Geneviève
Gemeentelijke Bibliotheek van Reims
Gemeentelijke Bibliotheek van Riom
Gemeentelijke Bibliotheek van Montpellier
Bibliothèque Ceccaldi d'Avignon (TNP Archieven)
Bibliothèque du Carré d'Art van Nîmes

Nationale Bibliotheek van Luxemburg
Koninklijke Bibliotheek van Den Haag
John Rylands Library, Manchester
Queensland State Library (Australië)
Lilly Library, Indiana University
Washington University Library

COLOFON

Algemene coördinatie: Zahava Seewald, directrice van de Gemeentelijke musea van Anderlecht

Ontwerp en organisatie: Sophie Cornet, bibliothecaresse-documentaliste en tentoonstellingscommissaris

Redactie: Anne Deckers en Sophie Cornet

Eindredactie en correctie: Anne Deckers

Vertaling: Macha Snouckaert van Schauburg (NL)

Grafische vormgeving: Grégoire Romefort, Sophie Nelis, Brush

Druk: IPM printing S.A.

Fotoverantwoording: Johan Legraie

Colloquia in museo Erasmi nr 49 - ISBN 978-2-930414-44-48-5

Wettelijk depot: D/2021/5636/01 - @ 2021 - Het Erasmushuis www.erasmushuis.museum

Gepubliceerd door Erasmushuis & Begijnhof Musea, Gemeentelijke musea van Anderlecht, op initiatief van de Burgemeester, Fabrice Cumps, en van het Schepencollege, met de steun van Fédération Wallonie-Bruxelles en van de Vereniging van Vrienden van het Erasmuseum.

Verantwoordelijke uitgever: Marcel Vermeulen - Raadsplein 1 – 1070 Anderlecht.

Alle rechten van reproductie of aanpassing voorbehouden voor alle landen.

